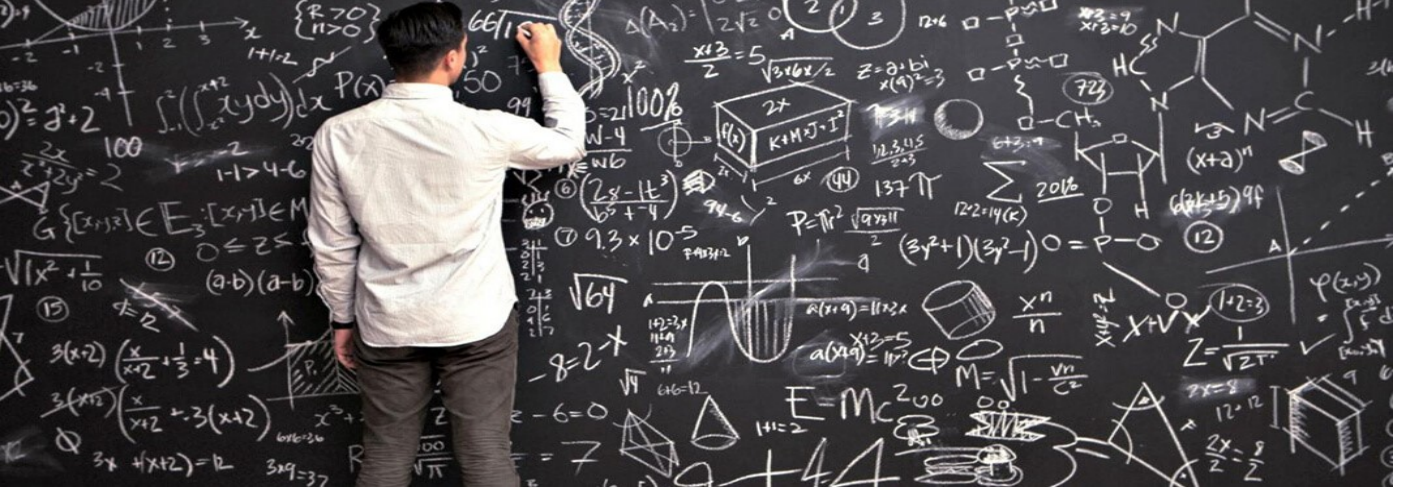

ZEKÂ TESTLERİ

“Akıldan büyük nimet, zekâdan da ağır yük tanımıyorum”

N.Fazıl KISAKÜREK

Psikolojik testler aynı anda uygulanan kişi sayısına göre; Grup testleri ve Bireysel testler olmak üzere ikiye ayrılır.

Grup testleri ilk defa Amerika Birleşik Devletlerinde orduda askerleri kabiliyetlerine

göre sınıflandırmak amacıyla kullanılan Ordu Alfa ve Beta grup testleridir.

Bireysel testler birebir uygulanan; Leiter, Stanford Binet, WISC-R, K-Bit gibi testlerdir.

Testlerin kullanım amacı:

- ◆ Davranışı yordamak için,
- ◆ İhtiyacı belirlemek için,
- ◆ Sebebi ortaya çıkarmak için,
- ◆ Özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencileri belirlemek için,

Ülkemizde özel eğitime ihtiyacı olan öğrencileri belirlemek amacıyla hastanelerde ve Rehberlik Araştırma Merkezlerinde kullanılan ve benimde eğitimini alıp uyguladığım testler hakkında bilgi vermeye çalışacağım.

Stanford Binet Zekâ testi:

Zihinsel testler terimini ilk kullanan kişi J.Cattel olmasına rağmen bu kavramı ilk ortaya koyan kişi Galton'dur. 1905 yılında A. Binet ve V. Henry ve T. Simon daha karmaşık zihinsel ölçümlerin kullanıldığı ilk zekâ testini geliştirmiştir. Bu test normal okulda okuyup öğrenme güçlüğü çeken çocukları araştırılması amacı ile ortaya çıkan 30 problemten oluşan ve yargı, kavrama ve muhakeme işlevlerini ölçmekteydi. Aynı test üç yıl sonra yeniden gözden geçirildi, genişletildi ve "Zihinsel yaş" kavramı ortaya çıktı. Binet'in ölümünden sonra Fransa'dan ziyade ABD'de ilgi gördü.

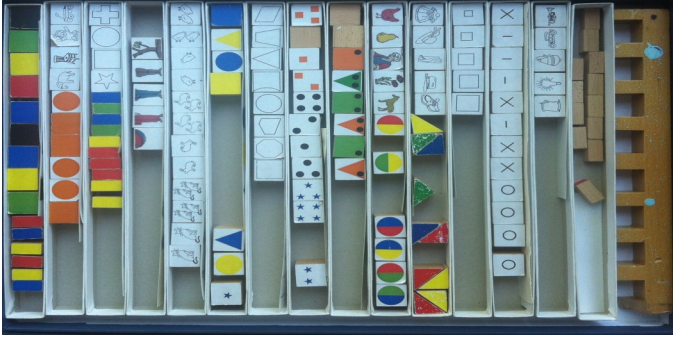

1916'da L.Terman testin yeni şeklini oluşturdu ve Stanford Binet adını verdi. Binet testinde

1916'da değişiklik yapıldı ve 3-16 yaşlarına kadar zekâyı ölçer. Her test için talimat ve puanlamanın ayrıntılı olarak verilmesi ilk kez bu yılda hazırlanmıştır. Daha sonra 1937'de Merrill tarafından en kapsamlı değişiklik yapıldı. 1960 yılında İstanbul'da çocuklara uygulandı ve testin ülkemize göre uyarlanması yapıldı.

ULUSLARARASI LEITER PERFORMANS TESTİ:

Sözel olmayan bir zekâ testidir. Konuşma problemi olan ve konuşamayan çocuklara uygulanan bir testtir.

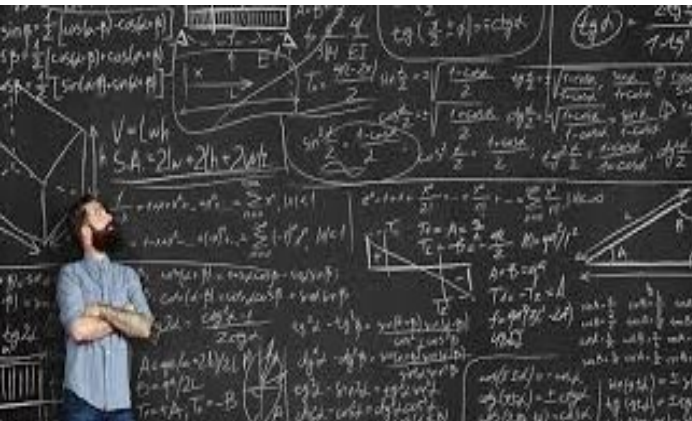
WISC-R - VNW-KBİT ZEKÂ TESTLERİ:

Üstün yetenekli çocukları tespit etmek amacıyla uygulanan zekâ testleridir.

Zekâ testleri çocukları etiketlemek amacıyla kullanılmaz. Okulda akranlarından geride kalan 2,3. sınıfa gelmiş henüz okumayı öğrenememiş çocukları tanılamak başarısızlığın sebebini ortaya çıkarmak amacıyla ya da okula gitmeden ailenin hiçbir katkısı olmadan okumayı yazmayı kendi kendine öğrenmiş akranlarından anlamlı farklılık gösteren çocukların tanınması amacıyla kullanılmaktadır.

Bireysel test uygulanmasında, testi uygulayan kişi

testi alan kişi ile yüz yüze bulunur. Soruları sözel ve bireysel olarak kişiye sorar ve denegın verdiği cevapları yine kendisi kaydeder. Birçok halde denegın verdiği cevabın doğru ya da yanlış olduğunu anında değerlendirmek zorundadır.

Örneğın Stanford-Binet Bireysel zekâ testi ile Wechsler Bireysel zekâ testi takımları bu tür bireysel testler olup, bunların bir kişiye uygulanması yaklaşık bir buçuk saat kadar zaman almaktadır.

Bu tür testler daha çok kinik ortamlarda kullanıldığından test veren ve test alan kişilerin birbirini gözleyecek durumda, yüz yüze ve yakın olmaları büyük bir avantaj sağlar. Test veren kişi bir yandan test uygularken diğer yandan da test puanlarını tamamlayıcı olarak dikkat, ilgi, motivasyon, cevap verme hızı gibi bireye ilişkin bilgileri de toplama olanağına sahiptir.

Bireysel testleri uygulayan kişinin standart olan bu testin sorularını, uygulama kurallarını, değerlendirmede yararlanılan normları ve ölçütleri çok iyi bilmesi uygulamayı pratik ve mekanik bir beceri haline getirmesi gerekir.

Bir kişinin bu türden bir bireysel testi denegın zihin seviyesini ölçme amacı ile uygulayabilmesi için en az otuz kişi üzerinde pratik yapması gerekmektedir.

Bir kişinin bu türden bir bireysel testi denegın zihin seviyesini ölçme amacı ile uygulayabilmesi için en az otuz kişi üzerinde pratik yapması gerekmektedir.

TEST ÇEŞİTLERİ

1)Yönergesi verildiğinde herkesin uygulayabileceği testler: Problem Tarama envanteri, anketler, Kimdir Bu? , Sosyometri vs.

2) Uzman olanların uygulayabileceği testler: (Psikolojik Danışman, Psikolog); Kişilik testleri, Yetenek testleri.

3)Uzman olup eğitimini almış kişilerin uygulayabileceği testler: Zekâ testleri: Stanford Binet, Leiter, Wechsler, WISC-R vs.

Mehmet GÜLER

Psikolojik Danışman
Rehberlik Hizmetleri Bölümü